

ХАЛЬМГ КҮҮКД УЛС—ЗАГЪСЧНР

Хаана цагт хальмг куч-кблсч күүкд улс нойн-зэасньгин болн Иджлин кбвн загъсна промышленникүдт бас мухлагдбж йовсмн.

Иджлин кбвд загъсна промышленникүд ах-дуунр Молчановихн, Ратнер, Башмаковихн гилд улс цагт бaaс-мн. Иджл голин барун кбвд Адрхн балгъсна ббр эдн эврэ салгудта билэ, туунднь Хальмг базрас нургьджд хальмг күүкд улс кбдлджасмн. Би, ода күртл Баяртан Б., Нэвдвэ Овашк,—ода 83-та эмгн, Тюрбан Мацг, Улмджин Киштэ, Манджин Ользэг, Нэвдвэ Тогс, Какун Осклнь, Карбинэ Кооку—мини гаргъсн экм, нань чигн кесг улс кбдлджасиг меднэв.

Эн кбдлджасн хальмг күүкд улс, багъ келн-амтн болад даджргдад түрү-зүдү үзэд, мухлагдджала. Загъс эд-бод келгъэрн медртэ кбдлэч бaaсн хальмг күүкд улс брүнэс авн сб күртл салгт кбдлсдэн, бдртэн 25 деншг шинг-гэцхэд билэ. Тер цагт салгин эздүд кбдлмшч улсла бооца кедж, куч-кблсиг хардг, теднэ аминь страховать келг—тиим юмн уга билэ.

Хаврин путин эклхлэ салгт кбдлдг улс хэтэрдсн цагт, загъсна промышленникүд мана экириг күүкдэн авч ирти гилж закдмн. Нег брүн экм нанд “нанла хамдан кбдлмшт йовхар бийн белд”,—гив.

Тиигджд баахн бичкн күүкн бaaгъэд, би экан дахджд, салгт

кбдллэв. Энунд эврәннь үурин күүкдлэ болн таньдг Канинэ Ашульн, Гаран Ользэгт, Гахан Цагъан-Хаалгъ, нань чигн кесг хальмг күүкд улсла харгъэв. Мана кедг кбдлмшн—эд-бод кеджасн загъс хардж хэрүлхд, чанас шуус зббх. Хойр күүкд улс кадускта шуусиг ээмджд збблг билэ, түрс эд-бод кедгт кбдлцхэлэ. Күүкд улсла айдлэн, брүнэс авн асхн күртл кбдлэд, кесн кбдлмштэн бдрин 15 деншг шинг-гэцхэлэвдн. Иджл кбвд бaaсн хальмг күүкд улсин хув джиргъльн кезанэ тиим бaaсн.

Мухлалггънд бaaсн хальмг күүкд улс Алдр Октябрьск революцин хббн эврәннь хув-джиргълдэн эзн болцхав, мухлалггънас сулдцхав. Советин йосн токтсна хббн Хальмг тангъчин газрт бaaсн Молчановин болн нань чигн загъсна салгудиг “Калмрыбак” гидг организацд негдүлсн, “Калмрыбак” түүнэ хббннь, Хальмгин государственн загъсна трест болдж бүрдэгдлэ. Гурвн салгиг негдүлэд, “Улан Хальмг” гидг загъсна завод болсн.

Советин йосн токтсна хббннь загъсна салгудин бaaдлд ик хуврлт гарснн, кбдлмшчнр дунд цaaлгъврин кбдлмшч кеддэд, теднэ бaaдл-джиргъльн сaaхрв. Бичкн күүкдтэ кбдлмшч күүкд улст бичкн күүкдин яслэ болн летсад секдв, телнэ бaaдлнь ясрв. Сaaнэр кбдлдг күүкд улс мбрэ, амрггънд одх путевкс авцхадг билэ.

Сулдсн хальмг күүкд улс кесгн олна керг-уулд орцджд, оли амтнэ элч болдж советскн учреждень гардгч кбдлмшт бдлүлдснн. Хальмг автономн республикин Деел Советд салгин кбдлмшч-стахановк Манджин Цагъан сунгъгдснн, ним стахановк күүкд улс дала бaaсн

КОЛПАЧКА Үрвджр.
Урд цагт күүкд улсин кбдлэч йовсмн.